

Dosarul nr. 2ra-876/18

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud: D. Dulghieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cotruță, L. Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

4 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Aliona Roșca,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Roșca
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
executorii judecătorești George Boțan, Oleg Ungureanu și Consiliul Superior al
Magistraturii cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen
rezonabil a cauzei, a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Aliona Roșca și a fost menținută hotărârea din 28
noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 august 2016 Aliona Roșca a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, a dreptului la executare
în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 11 noiembrie
2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, care a devenit irevocabilă prin
necontestare, a fost obligat Consiliul Superior al Magistraturii să remită reclamantei
procesele-verbale ale ședințelor din 7 decembrie 2012 a Colegiului de calificare,
înregistrările audio și video integrale ale acestei ședințe și a fost obligat să plaseze
pe pagina web hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor CSM.

Reclamanta a relatat că, începând cu data de 23 decembrie 2013, a înaintat
cereri de eliberare a documentului executoriu și de inițiere a procedurii de executare,
însă abia la 23 iulie 2015, prin încheierea executorului judecătoresc George Boțan
nr. 065-135/15, a fost intentată procedura de executare, iar hotărârea nu a mai fost
executată.

A mai afirmat că, prin încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, i-a fost încălcat dreptul la executare a hotărârii judecătorești irevocabile și, implicit, de acces la informații, or, prin încheierea nominalizată, instanța de judecată a explicat că prin dispozitivul hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, Consiliul Superior al Magistraturii a fost obligat să plaseze pe pagina web procesele-verbale ale ședințelor CSM, începând cu 31 august 2012, dar nu și procesele-verbale ale ședințelor Colegiului de calificare.

La 5 februarie 2016 a contestat încheierea vizată în ordine de recurs, fiind informată de către Curtea de Apel Chișinău, că recursul va fi examinat la 14 martie 2016 și informația cu referire la dosar va fi publicată pe pagina web a instanței, însă reclamanta nu a recepționat nicio informație până în prezent.

Aliona Roșca a solicitat constatarea încălcării dreptului reclamantei la executare prin neexecutarea hotărârii irevocabile din 11 noiembrie 2013 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, constatarea încălcării dreptului reclamantei la judecarea în termen rezonabil a cauzei prin necomunicarea deciziei la examinarea recursului din 5 februarie 2016, declarat împotriva încheierii din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău; repararea prejudiciului moral cauzat prin încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantei în mărime de 100 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 26 octombrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău a fost admis demersul reprezentantului pârâtului, Ministerului Justiției al RM, cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii executorii judecătorești Oleg Ungureanu, George Boțan și Consiliul Superior al Magistraturii.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, acțiunea depusă de Aliona Roșca a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Aliona Roșca și a fost menținută hotărârea din 28 noiembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău.

La 5 martie 2018 Aliona Roșca a declarat recurs împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că Curtea de Apel Chișinău nu a remis decizia din 14 martie 2016 nici reclamantei și nici executorului judecătoresc, fiind menținută o stare de incertitudine și necunoștință despre soluția adoptată.

A reiterat că prin decizia din 14 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a confirmat că declanșarea procedurii de explicare a hotărârii irevocabile a constituit un abuz de drept și prin aceasta s-a făcut o modificare a soluției definitive pronunțate.

Prin urmare, recurenta a menționat că întreaga procedură de explicare a hotărârii și repunere în discuție a chestiunilor de fond derulată în perioada 14 august 2015 – 6 octombrie 2015 – 14 martie 2016 – 26 august 2016 a încălcat dreptul reclamantei la judecarea cauzei și la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil.

Prin scrisorile din 4 februarie 2016, 22 februarie 2016, 28 aprilie 2016 și 16 iunie 2016, executorul judecătoresc a remis în mod repetat în adresa Consiliului Superior al Magistraturii solicitări privind executarea hotărârii irevocabile. Prin actele scrise, executorul judecătoresc a susținut poziția reclamantei și a respins

declarațiile Consiliului Superior al Magistraturii precum că ar fi executat hotărârea în partea remiterii proceselor-verbale ale ședințelor Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012, indicând că remiterea unui extras din acest proces-verbal nu constituie o executare.

A afirmat că decizia instanței de apel a fost pronunțată cu încălcarea normelor de drept procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, pentru că instanța a încălcat obligația de motivare, nu a făcut nici o apreciere a probelor, mulțumindu-se cu o simplă aprobare a concluziilor primei instanțe.

Aliona Roșca a solicitat admiterea recursului declarat, casarea deciziei contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 octombrie 2017

Recurenta a recepționat decizia instanței de apel la 7 februarie 2018 (f. d. 43, vol. II).

Astfel, recursul declarat la 5 martie 2018, este în termen.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Aliona Roșca, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Aliona Roșca, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a cerințelor, iar în rest de a menține decizia instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea Alionei Roșca, a fost obligat Consiliul Superior al Magistraturii să remită reclamantei procesele-verbale ale ședințelor Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012, înregistrările audio și video integrale ale acestei ședințe și a fost obligat să plaseze pe pagina web hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor CSM. Pretențiile reclamantei Aliona Roșca cu privire la obligarea pârâtului de a-i elibera copiile proceselor-verbale din 26 martie 2010, 24 septembrie 2010 și 24 februarie 2012 au fost respinse ca neîntemeiate (f. d. 15 – 22, vol. I).

La 23 decembrie 2013 Aliona Roșca a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere de eliberare a titlului executoriu în temeiul hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (f. d. 23, vol. I).

La 18 ianuarie 2014 Aliona Roșca a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău și în adresa executorului judecătoresc George Boțan o cerere privind executarea silită a hotărârii judecătorești (f. d. 24 -26, vol. I).

Prin încheierea din 4 martie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost corectată greșeala mecanică admisă în dispozitivul hotărârii pronunțate la 11 noiembrie 2013 prin excluderea expresiei de la alin. (3), „dacă dispune de acestea”. În rest pretențiile reclamantei Aliona Roșca au fost respinse ca neîntemeiate, iar prevederile hotărârii pronunțate la 11 noiembrie 2013 menținute (f. d. 27 – 29, vol. I).

La 3 iunie 2015 Aliona Roșca a depus în mod repetat la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău o cerere privind executarea silită a hotărârii judecătorești din 11 noiembrie 2013 (f. d. 30, vol. I).

La 4 iunie 2015 Aliona Roșca a depus o cerere în adresa Consiliului Superior al Magistraturii privind executarea silită a hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (f. d. 87, vol. I).

Aliona Roșca a mai depus o cerere în adresa Consiliului Superior al Magistraturii la 17 iulie 2015 cu referire la neexecutarea hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și efectele acestei neexecutări (f. d. 32 – 33, vol. I).

Tot la 17 iulie 2015 Aliona Roșca a depus la Consiliul Superior al Magistraturii și la adresa executorului judecătoresc George Boțan o cerere de întreprindere a acțiunilor de punere în executare a hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău (f. d. 34 – 35, vol. I).

Prin încheierea din 23 iulie 2015 a executorului judecătoresc George Boțan nr. 065-135/15 a fost intentată procedura de executare în baza documentului executoriu din 11 noiembrie 2013 nr. 3CA-371/13 emis de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (f. d. 36, vol. I).

Prin răspunsul din 25 iunie 2015 a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 2316 m/i, Aliona Roșca a fost informată că: 1) extrasul procesului-verbal al ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 a fost eliberat solicitantei la 12 decembrie 2013, înainte de a deveni hotărârea irevocabilă în baza deciziei definitive a instanței de apel; 2) înregistrarea audio/video a ședințelor Colegiului de calificare nu era obligatorie. Astfel, o anumită înscriere audio/video a ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 nu există și nu poate fi eliberată; 3) plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii la momentul de față se află în proces de realizare fiind transmisă spre executare unei companii IT (f. d. 90, vol. I).

Prin scrisoarea de însoțire nr. 1505 m/i din 12 decembrie 2013 se atestă că Consiliul Superior al Magistraturii a expediat în adresa reclamantei Aliona Roșca extrasul din procesul-verbal al ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 (f. d. 91 – 94, vol. I).

Prin răspunsul nr. 2681 m/i din 14 august 2015 Consiliul Superior al Magistraturii a informat executorul judecătoresc George Boțan că în ceea ce privește obligarea Consiliului Superior al Magistraturii să plaseze pe pagina sa web hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor CSM, în dispozitivul hotărârii din 11 noiembrie 2013 nu este indicat care hotărâri și procese-verbale urmează a fi publicate de către

Consiliu. În contextul prevederilor art. 251 Cod de procedură civilă, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat depunerea unei cereri către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău să dea explicații privind hotărârile și procesele-verbale ce urmează a fi publicate de către Consiliu pe pagina sa web la executarea hotărârii din 11 noiembrie 2013 (f. d. 98, vol. I).

La 14 august 2015 executorul judecătoresc George Boțan a depus un demers la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău prin care a solicitat emiterea unei încheieri prin care să fie explicat Consiliului Superior al Magistraturii care procese-verbale și hotărâri urmează a fi publicate pe pagina sa web (f. d. 100, vol. I).

Prin încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admis demersul executorului judecătoresc George Boțan privind explicarea dispozitivului hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. S-a explicat executorului judecătoresc George Boțan, că prin dispozitivul hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, la aliniatul patru din dispozitiv, Consiliul Superior al Magistraturii a fost obligat să plaseze pe pagina web procesele-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii începând cu 31 august 2012, dar nu a avut și obligația plasării proceselor-verbale ale ședințelor Colegiului de calificare și atestare a judecătorilor (f. d. 101 – 107, vol. I).

La 4 februarie 2016 executorul judecătoresc George Boțan a expediat un demers în adresa Consiliului Superior al Magistraturii cu obligarea în termen de 5 zile de a executa documentul executoriu în partea ce ține de plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii începând cu 31 august 2012 (f. d. 37 – 38, vol. I).

Prin decizia din 14 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Aliona Roșca, casată încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și a fost respins demersul executorului judecătoresc George Boțan privind explicarea dispozitivului hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău cu privire la care procese-verbale și hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii urmează a fi publicate pe pagina web (f. d. 138 – 141, vol. I).

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, Aliona Roșca a solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii irevocabile din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei, Buiucani mun. Chișinău, precum și încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei prin necomunicarea deciziei de examinare a recursului din 5 februarie 2016, declarat împotriva încheierii din 22 ianuarie 2016 a Judecătoriei, Buiucani mun. Chișinău și încasarea prejudiciului moral.

Fiind investită cu judecarea cauzei în speță prima instanță a ajuns la concluzia respingerii integrale a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Aliona Roșca, instanța de apel a ajuns la concluzia respingerii acestuia și menținerii hotărârii primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că durata procedurilor urmează a fi evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere, prevăzute de art. 192 Cod de procedură civilă: complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

Astfel, reieșind din situația de fapt, instanța de apel a considerat că perioada de referință din speță este de cca 5 luni (6 octombrie 2015 – 14 martie 2016), perioadă care poate fi considerată drept rezonabilă.

Curtea de Apel Chișinău a reiterat că doar întârzierile imputabile autorităților judiciare competente pot avea ca consecință eventuala constatare a depășirii unui termen rezonabil, în care trebuia să fie judecată cauza, iar aprecierea și repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil, se face luând în considerare încălcările comise din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept, instanța de apel a concluzionat asupra netemeinicii cererii privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral, or, nu s-au depistat încălcări ale prevederilor legale și de tergiversare din partea instanței.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la soluționarea cauzei, fiind stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel și a instanței de fond în partea respingerii pretenției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, sunt incorecte, fapt ce rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

În favoarea concluziei enunțate instanța de recurs reține că potrivit art. 2 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Aici se va remarca că executarea hotărârii judecătorești constituie parte integrantă a procesului, iar Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va decide fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeinicii oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

În contextul dat, se notează că din ultimele informații care atestă starea procedurii de executare, prezentate la materialele cauzei, rezultă că prin răspunsul Consiliului Superior al Magistraturii din 25 iunie 2015 nr. 2316 m/i, Aliona Roșca a fost informată că: 1) extrasul procesului-verbal al ședinței Colegiului de calificare

din 7 decembrie 2012 a fost eliberat solicitantei la 12 decembrie 2013, înainte de a deveni hotărârea irevocabilă în baza deciziei definitive a instanței de apel; 2) înregistrarea audio/video a ședințelor Colegiului de calificare nu era obligatorie. Astfel, o anumită înscriere audio/video a ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 nu există și nu poate fi eliberată; 3) plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii la momentul de față se află în proces de realizare fiind transmisă spre executare unei companii IT (f. d. 90, vol. I).

Așadar, din informația reflectată mai sus, precum și din înscrisul anexat, se desprinde că hotărârea din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în partea obligației de a remite reclamantei procesul-verbal a ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 a fost executată în volum deplin.

Totodată, cert este și faptul că hotărârea din 11 noiembrie 2013 în partea obligației de a remite reclamantei înregistrările audio și video ale ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 nu este posibilă de a fi executată, din motiv că, înscrierea audio/video a ședinței Colegiului de calificare din 7 decembrie 2012 nu a avut loc și respectiv lipsește o astfel de înregistrare.

Este important a menționa că la 4 februarie 2016 executorul judecătoresc George Boțan a expediat un demers în adresa Consiliului Superior al Magistraturii cu obligarea în termen de 5 zile de a executa documentul executoriu, eliberat în baza hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea ce ține de plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii începând cu 31 august 2012 (f. d. 37 – 38, vol. I).

Prin urmare se constată îndubitabil că prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 11 noiembrie 2013, în partea ce ține de plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii începând cu 31 august 2012, i s-a încălcat dreptul Alionei Roșca la executarea actului judecătoresc.

Ori, la materialele cauzei este anexată doar încheierea executorului judecătoresc George Boțan din 23 iulie 2015 nr. 065-135/15 de intentare a procedurii de executare, însă nu există nici un act de încetare a procedurii de executare a hotărârii judecătorești din 11 noiembrie 2013, fapt ce denotă că procedura de executare a avut un caracter neîntrerupt, fiind până în prezent neînțetată, în același timp nefiind soldată cu anumite acțiuni concrete de executare efectivă.

În același context, rezultând din jurisprudența CEDO, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că, la caz, se atestă inacțiunea Consiliului Superior al Magistraturii întru plasarea pe pagina web a proceselor-verbale ale ședințelor începând cu 31 august 2012, iar argumentele invocate de ultimul referitor la faptul că la momentul de față procedura se află în proces de realizare fiind transmisă spre executare unei companii IT sunt irelevante, or, conform art. 2 alin. (3) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Astfel, prin prisma aplicării jurisprudenței Curții Europene, instanța de recurs menționează că aceasta asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție

cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unei instanțe judecătorești sau tribunal și în acest fel el cuprinde „dreptul la o instanță”, din care dreptul la acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigiile civile constituie un aspect.

CEDO mai notează că totuși, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă și obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părți.

Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 din Convenție să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte - fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta art. 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor, ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului pe care Statele contractante și-au asumat angajamentul să-l respecte, atunci când au ratificat Convenția.

Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare privită ca o parte integrantă a procesului în sensul art. 6 al Convenției. (Homsby vs. Greece hotărâre din 19.03.1997, Reports 1997-11, p. 550 §40 , Prodan vs. Moldova cererea nr. 49806/99 din 18.05.2004).

Sub aspectul dat, instanța de recurs identifică particularități relevante ale cauzei și anume, neexecutarea hotărârii judecătorești poartă caracter continuu – începând cu data devenirii hotărârii judecătorești executorii – 4 decembrie 2014 (data emiterii deciziei Curții de Apel Chișinău, prin care a fost menținută hotărârea din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău) și până în prezent, debitorul Consiliul Superior al Magistraturii nu a plasat pe pagina web procesele-verbale ale ședințelor sale începând cu 31 august 2012.

Conform art. 70 alin. (1) al Codului de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc.

La acest capitol, cu referire la comportamentul instituției competente, instanța de recurs constată că aceasta nu a întreprins anumite acțiuni și măsuri necesare în vederea executării hotărârii judecătorești, din care motiv documentul executoriu din 23 iulie 2015 nr. 065-135/15 este neexecutat până în prezent, însă, miza pentru creditorul Aliona Roșca este evidentă, fiind bazată pe drepturile sale constituționale.

Conform art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Art. 1423 alin. (1) Cod civil prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Dat fiind faptul că, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să se determine de către instanța de judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținându-se cont de persoana celui care înaintează acțiunea și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și că suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în spețe similare.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cu referire la prevederile enunțate, reieșind din specificul acțiunii, și de perioada de timp în care hotărârea din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nu este executată, instanța de recurs consideră necesar de a încasa de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Alionei Roșca cu titlu prejudiciu moral suma de 10 000 de lei, care este una proporțională cu sumele acordate atât de instanțele naționale, cât și de Curtea Europeană pe cazuri similare.

Totodată urmează a fi punctat faptul că suma solicitată de reclamantă cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 100 000 de lei este una exagerată și nejustificată. Or, stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Ba mai mult, acesta trebuie astfel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

În legătură cu pretenția cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acesteia a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării cauzei au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

La caz s-a stabilit în mod incontestabil faptul că la 6 octombrie 2015 executorul judecătoresc Boțan George a înaintat demers cu privire la explicarea hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost admis demersul executorului judecătoresc Boțan George și a fost explicat dispozitivul hotărârii.

Nefiind de acord cu încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, Aliona Roșca a declarat recurs la 5 februarie 2016, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii contestate.

La 17 februarie 2016 cauza a parvenit în adresa Curții de Apel Chișinău pentru examinare în ordine de recurs, iar prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, în mod aleatoriu, cauza a fost repartizată spre examinare.

Prin decizia din 14 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de către Aliona Roșca, casată încheierea din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani mun. Chișinău și respins demersul executorului judecătoresc George Boțan cu privire la explicarea hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău.

La 14 martie 2016 decizia Curții de Apel Chișinău din aceeași dată a fost publicată pe pagina web a instanțelor de judecată (f. d. 74, vol. I).

La 15 martie 2016 decizia din 14 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților participante la proces, inclusiv și Alionei Roșca.

La caz, prezintă relevanță faptul că în conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților (în vigoare la data examinării recursului depus împotriva încheierii din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău).

Astfel, în speță recursul declarat la 5 februarie 2016 de către Aliona Roșca împotriva încheierii din 22 ianuarie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău a fost examinat de Curtea de Apel Chișinău la data de 14 martie 2016, în interiorul termenului prevăzut de art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă.

Totodată urmează a fi evidențiat faptul că la 15 martie 2016 decizia din 14 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților, inclusiv și Alionei Roșca.

Însă, necomunicarea unui act de procedură într-un proces de judecată, invocat de reclamantă nu poate sub nici o formă fi calificat drept o încălcare a termenului de judecare a cauzei.

Or, legislația relevantă în acest sens, identifică o noțiune clară a termenului de judecare a cauzei, care îl reprezintă drept termenul dintre data adresării reclamantului în justiție până la data soluționării pe fond a pretențiilor respectivului reclamant, nefiind inclus în acesta termenul de comunicare a deciziei.

Este important a menționa că durata procedurilor urmează a fi evaluată în lumina circumstanțelor cauzei și cu referință la următoarele criterii de apreciere, prevăzute de art. 192 Cod de procedură civilă: complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de recurs consideră că perioada de referință din speță este aproximativ de 5 luni (6 octombrie 2015 – 14 martie 2016), perioadă care poate fi considerată drept rezonabilă și nu există temeieri de constatare a încălcării dreptului Alionei Roșca la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Din cele menționate supra și în lumina normelor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Aliona Roșca, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea respingerii pretențiilor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral și în partea dată a pronunța o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a cerințelor.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Aliona Roșca.

Se casează parțial decizia din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Roșca împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorii judecătorești George Boțan, Oleg Ungureanu și Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, în partea respingerii pretențiilor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se admit parțial pretențiile Alionei Roșca cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Se constată faptul încălcării dreptului Alionei Roșca la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Roșca împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea refuzului în eliberarea actelor.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Alionei Roșca cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 (zece mii) de lei, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 11 noiembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

În rest, se menține decizia din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva